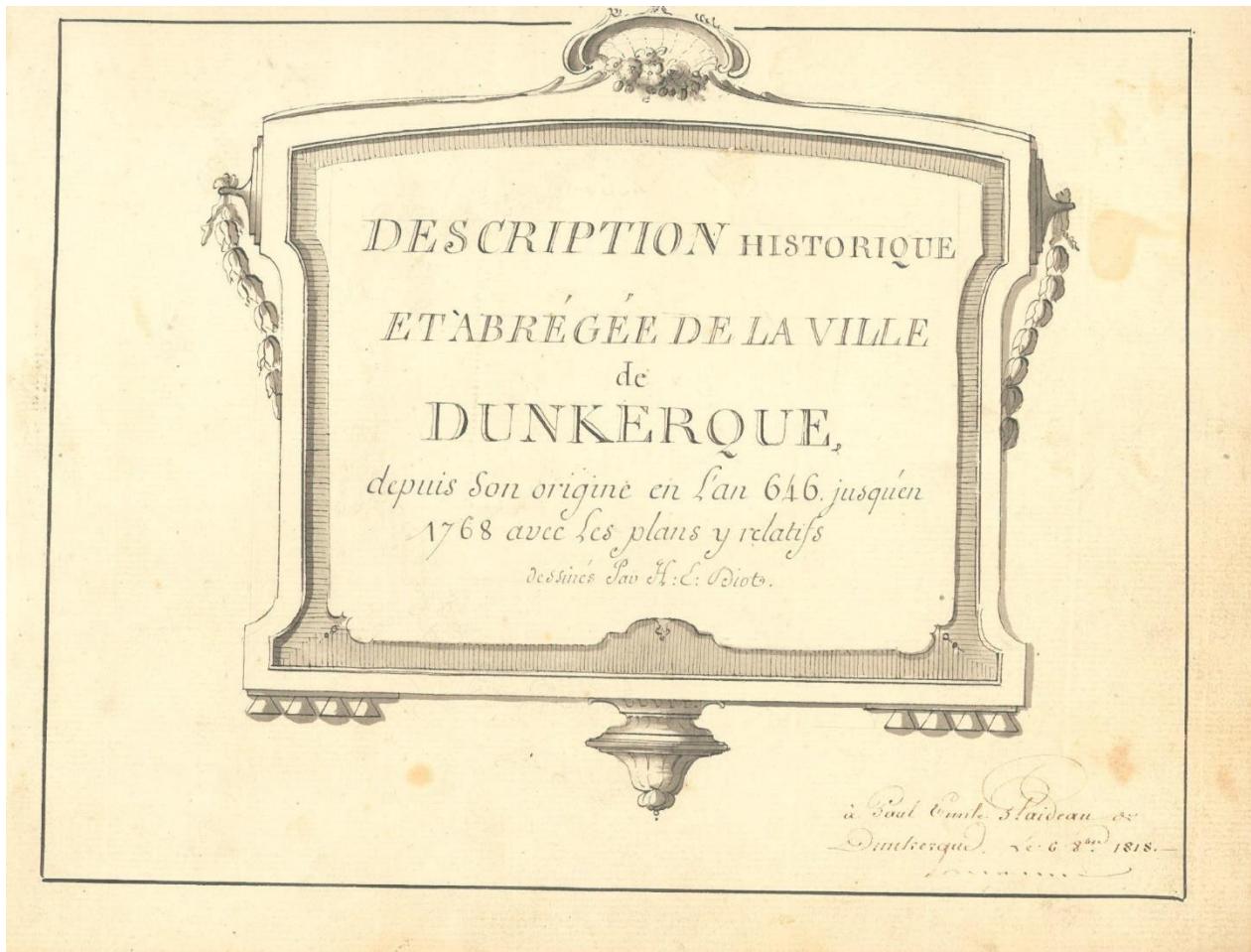

Description historique et abrégée de la Ville de Dunkerque depuis son origine en l'an 646 jusqu'en 1768 avec les plans y relatifs dessinée par H.E. Diot

Dit handschrift wordt in de Cultuurbibliotheek bewaard onder het nummer 2006/4316. Het werd door Frans Smessaert gebonden in een donkerblauwe vollederen band met op de rug "Plans de Dunkerque". Er werd een fotokopie van gemaakt (CB 2006/464) en is volledig gedigitaliseerd te lezen op onze webstek.

Op 15/8/2006 maakte **Kristof Papin** volgende beschrijving:

1 reg., 65p. + ill., 1818. Handschrift gemaakt voor Paul Emile Plaideau uit Duinkerke en hem gegeven op 6 oktober 1818. Het heeft voornamelijk betrekking op de

geschiedenis van de fortificaties van de stad. Illustratief is het van zeer groot belang door het groot aantal tekeningen en plannen.

p.1 Vuë de Dunkerque avant sa démolition en 1713

p.5 Wapenschild van de stad

p.10 Plan van de Vauban-vesting

p.21 Plan van aanleg dijk

p.22 Vue des Forts Verts et de Bonne Esperance, construits à la tête des Tettées du chenal du Port de Dunkerque

p.23 Coupe et élévation du château Gaillard construit pour la défense de la jetée de l'est à Dunkerque

p.24 Vue du Risban du côté de la mer

p.25 Plan du Bassin des vaisseaux du Roi

p.27 Elevation de la batterie de Revers du coté de la mer, en 1689

p.31 Plan du Fort Blanc, construit en l'année 1701

bijgevoegde plannen :

1. Plan de Dunkerque avec le château du seigneur de la ville

2. Plan de la ville et port de Dunkerque dans l'année 1769 et de l'écluse de Mardick

3. Plan van de 'Siege de Dunkerque fait par l'archiduc Leopold l'an 1652'

4. Dunkerque en 1640

5. Plan van de stad en zijn versterkingen na de aanpassingen bevolen door de Franse koning (1665). Situatie op 15 oktober 1693.

*****

Door **Artcurial** Parijs werd op 13 mei 2014 een exemplaar verkocht voor 7 583 Euro.
Hun beschrijving:

Description historique de Dunkerque

Depuis l'an 646 jusqu'en 1785

Sans lieu ni date [Dunkerque, 1785]. Manuscrit in-4 de 3 ff.n.ch., 169 pp.ch., 13 ff. blancs, un feuillet de titre, 29 planches coloriées ; veau marbré, dos à nerfs orné, tranches dorées (reliure de l'époque).

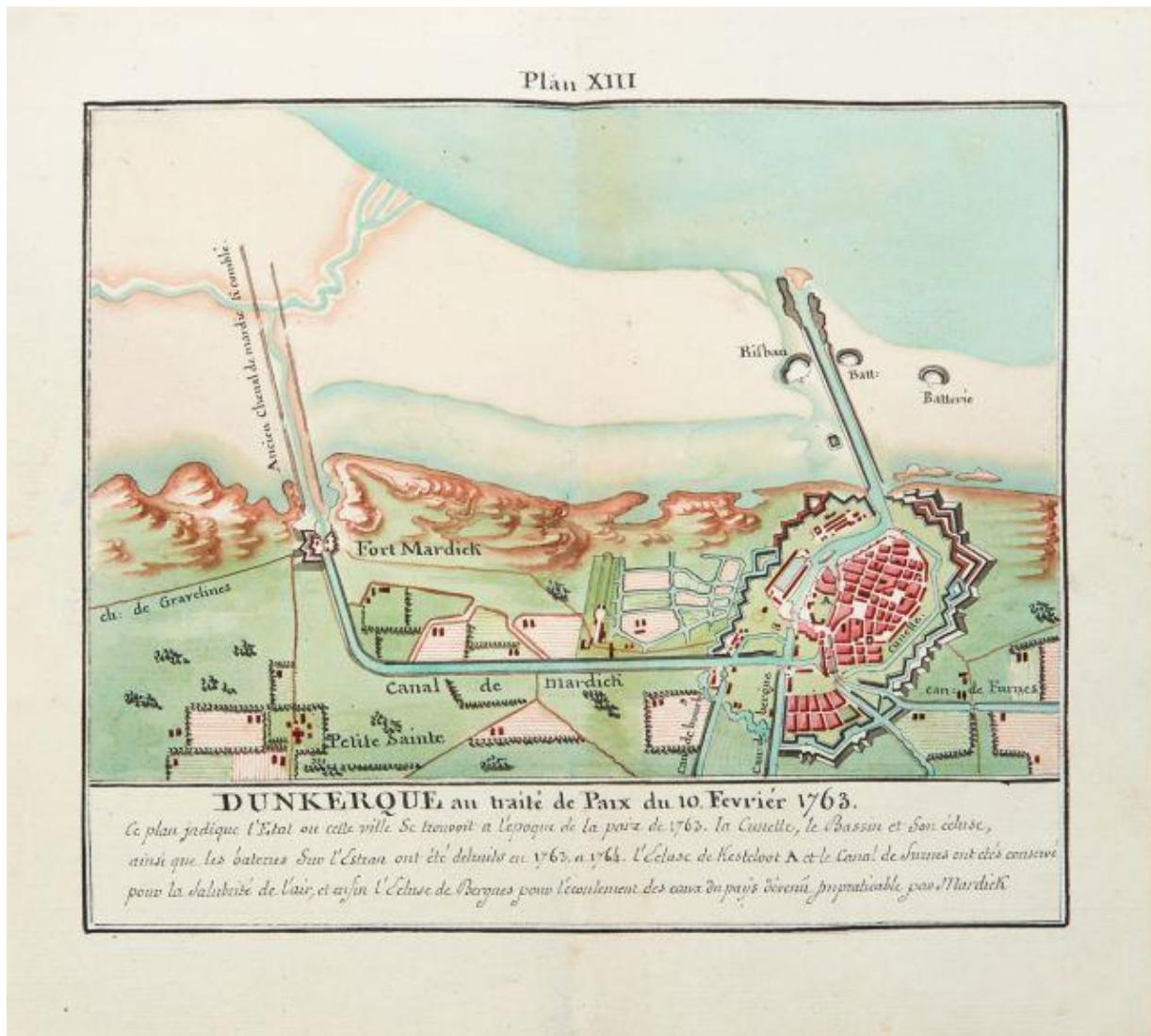
INTERESSANT TRAVAIL HISTORIQUE INEDIT SUR DUNKERQUE.

Diot, qui était employé dans les bureaux du Génie à Dunkerque, s'est largement inspiré de

Fauconnier (*Description de Dunkerque publiée en 1730*) pour la partie de son travail qui va de l'origine jusqu'en 1719 ; par contre, la suite est beaucoup plus intéressante car elle a été écrite au fur et à mesure des événements.

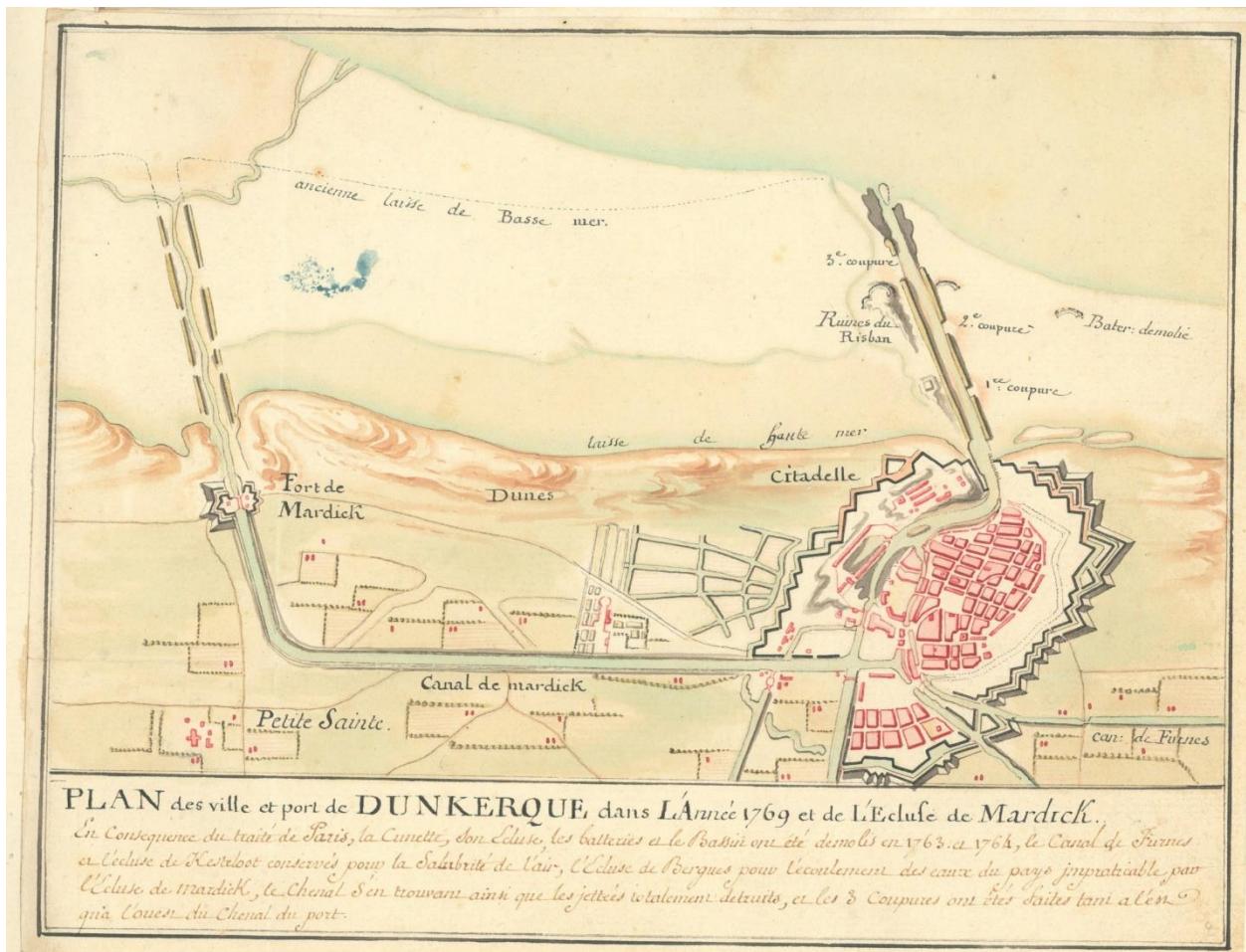
Le volume est illustré de deux titres et en-têtes au lavis, d'une série de 15 plans de la ville suivant son évolution au cours du temps, et d'une autre série de 14 planches consacrées au port de Dunkerque et à ses bâtiments (2 planches pour l'église). Toutes ces planches sont délicatement aquarellées.

L'ouvrage de Diot n'a pas été publié, mais quelques copies manuscrites ont été conservées.

Artcurial kopie

Het handschrift in de Cultuurbibliotheek is blijkbaar één van die kopieën.

Kopie van de Cultuurbibliotheek.

Wanneer we Plan XIII vergelijken met ons exemplaar nr. 2 van de ‘bijgevoegde plannen’, dan zien we dat die exemplaren niet identiek zijn maar zeer goed vergelijkbaar en blijkbaar van dezelfde hand.

Op het titelblad van ons handschrift lezen we een opdracht: “à Paul Emile Plaideau, Dunkerque le 6/octobre/1818.” Over een Paul Emile Plaideau weten we dat die op 5 september 1828 huwde in Dunkerque met Marie Melanie Jacques. Hij was toen 29 jaar en ‘secrétaire de la chambre de commerce’. Dat zou betekenen dat hij 9 jaar was toen hij het boek kreeg. Dat is niet onmogelijk maar onwaarschijnlijk.

*****

Er wordt ook een exemplaar bewaard in de Royal Collection Trust met volgende beschrijving:

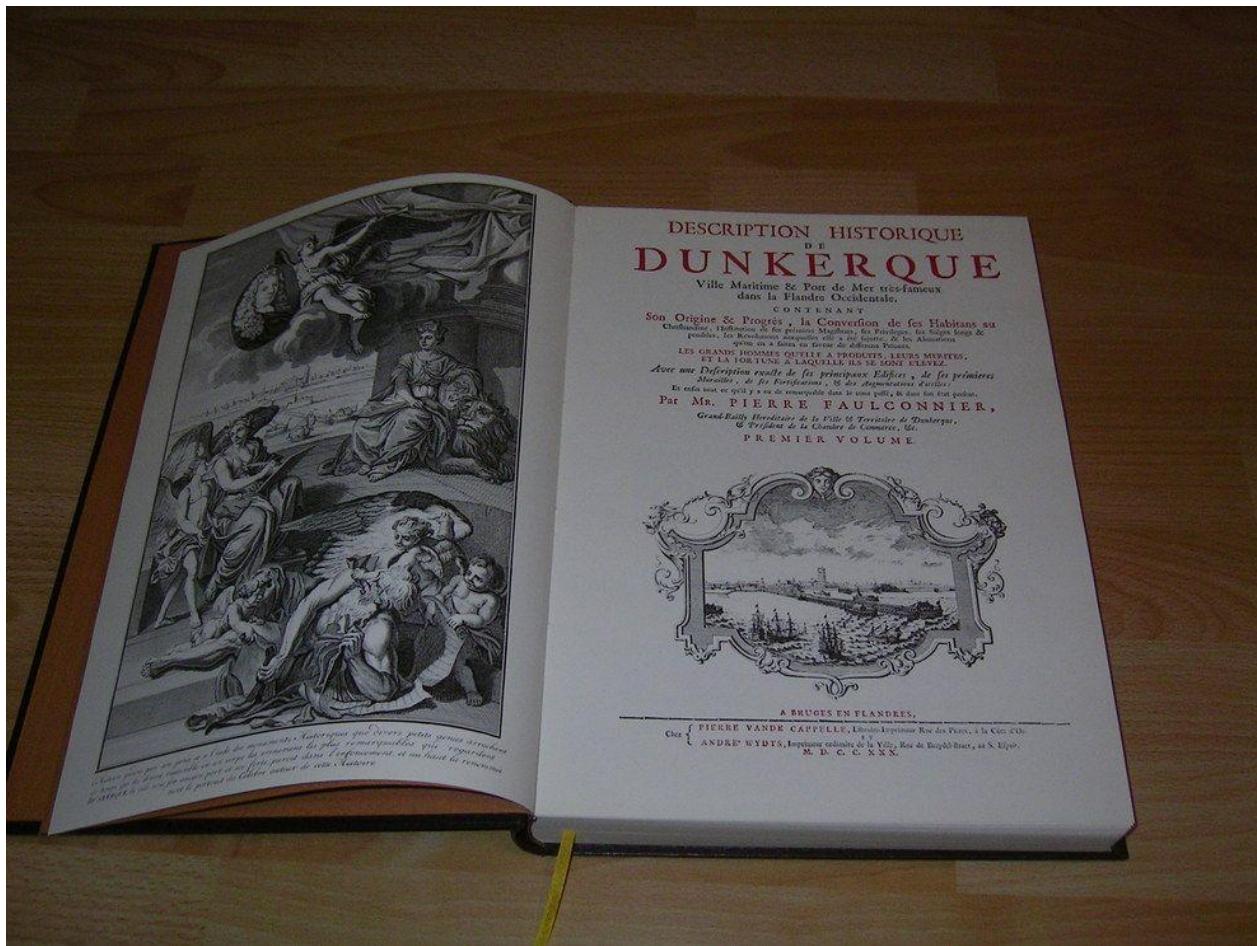
An Historical description of Dunkirk, from its origin in 646 to the year 1785 / by H.E. Diot. 1794.

28.3 x 22.5 x 1.0 cm (book measurement (conservation)) | RCIN 1141235. 4to : ill., maps, plans.

*****

Een belangrijke bron voor Diot was het werk van Pierre Faulconnier.

FAULCONNIER, Pierre, *Description historique de Dunkerque, ville maritime & port de mer très fameux dans la Flandre Occidentale....*, Bruges, Chez Pierre Vande Cappelle et André Wydts, MDCCXXX.

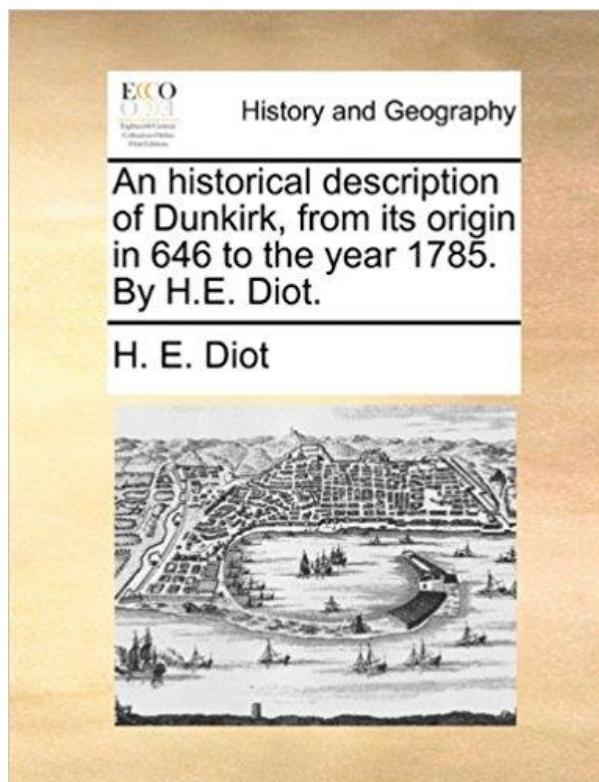
Pierre Faulconnier was ‘grand bailli héréditaire de la ville et territoire de Dunkerque’. Hij overleed te Duinkerke op 25 september 1735. Sint Elooi zou volgens hem, de stad gesticht hebben. De naam zou betekenen ‘dune-Kercke, église des dunes’.

Over H.E. Diot hebben we weinig informatie. Hij moet ambtenaar geweest zijn ‘du Génie à Dunkerque’. Zijn werk is sterk beïnvloed door Faulconnier voor het historisch gedeelte tot 1719. Voor de latere tijd is zijn werk oorspronkelijker.

*****

In de **University Library of Leeds** bewaart men een exemplaar “...depuis son origine en l’année 646 jusqu’en l’année 1769,...” [MS 96] met als opmerking: “*A later, translated, edition of this manuscript entitled 'An historical description of Dunkirk, from its origin to the year 1785' was printed in London for W. Faden in 1794. A note in this edition states that the manuscript from which the account had been translated was 'written... for the use of Monseigneur de Calonne, formerly comptroller of the finances of France'*”

William Faden was cartograaf 1749-1836.

In 2010 verscheen een Engelse vertaling in paperback, bij de uitgeverij Gale ECCO met ISBN 978-1140779865.

*****

Als besluit: we ‘kennen’ nu van Diots *Description historique et abrégée de la Ville de Dunkerque depuis son origine...* 5 handschriften: CB (met de geschiedenis van Duinkerke tot 1768), University of Leeds (tot 1769), Artcurial kopie (tot 1785), Royal Collection Trust (tot 1785), ‘for the use of Monseigneur de Calonne’ (tot 1785) en 2 drukken in Engelse vertaling (W. Faden in 1794 gebaseerd op het handschrift van de Calonne (geschiedenis tot 1785) en ECCO in 2010 (met de geschiedenis tot 1785). Ons exemplaar beschrijft de geschiedenis van Dunkerque tot het jaar 1768, maar werd pas in 1818 geschenken aan P. Plaideau.

In de catalogus van de Cultuurbibliotheek vindt men onder ‘trefwoord’ 72 items over Duinkerke.

W.de Smaele

16/3/2018